

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2022-11-24
Stockholm

Mål nr
M 1135-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-01-17 i mål nr M 1511-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

Coffee Attractions AB

Ombud: Advokat J.H.

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län

SAKEN

Förbud för serveringsanläggning inom Flommens naturreservat på fastigheten A i Vellinge kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen länsstyrelsens beslut om föreläggande den 29 januari 2021 i dnr 515-2192-2021.

Dok.Id 1860914

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Coffee Attractions AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra mark- och miljödomstolens dom och upphäva länsstyrelsens beslut om föreläggande.

Länsstyrelsen i Skåne län har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Parterna har i allt väsentligt anfört detsamma som i underinstanserna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

En första fråga i målet är om det av föreläggandet klart och tydligt framgår vem föreläggandet är riktat till. Av föreläggandet framgår att länsstyrelsen förbjuder A.J. så som VD för Coffee Attractions AB, att bedriva serveringsanläggning inom området. Beslutet är adresserat till Coffee Attractions AB med attention A.J.

Bolaget har gjort gällande att det är oklart till vem föreläggandet är riktat och att det enligt ordalydelsen inte är riktat till bolaget utan till dess VD A.J. Enligt länsstyrelsen råder det dock inte någon oklarhet om att föreläggande är riktat till bolaget.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning.

Enligt domstolen brister föreläggandet i tydlighet. Ordalydelsen talar närmast för att föreläggandet inte är riktat till bolaget utan till dess VD A.J. Det förhållandet att bolagets namn och organisationsnummer finns angivet i föreläggandet och att föreläggandet är adresserat till bolaget med attention A.J. ger dock visst stöd för att föreläggandet skulle kunna anses vara riktat till bolaget. Det är emellertid sammantaget oklart om föreläggandet är riktat till bolaget eller till A.J. så som VD för bolaget. Om det förelagda vitet ska kunna utdömas i en senare process krävs,

vid den prövningen, att vitesföreläggandet kan bedömas som klart och tydligt och att det framgår till vem det är riktat, bolaget eller A.J. Mot bakgrund av nu nämnda oklarheter finner domstolen skäl att upphäva länsstyrelsens föreläggande.

Med den bedömning som Mark- och miljööverdomstolen nu gör när det gäller kraven på tydlighet i föreläggandet saknas skäl att pröva övriga grunder som bolaget anfört till stöd för att föreläggandet ska upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs, Gösta Ihrfelt, referent, Marianne Wikman Ahlberg och Margaretha Gistorp.

Föredraganden har varit Richard Bexelius.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-01-17
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1511-21

PARTER

Klagande

Coffee Attractions AB

Ombud: Advokat J.H.

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut från den 29 januari 2021 i ärende nr 515-2192-2021, se bilaga 1

SAKEN

Förbud för serveringsanläggning inom Flommens Naturreservat på fastigheten A, Vellinge kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet endast på så sätt att beloppet på vitet bestäms till 30 000 kr. I övrigt avslår domstolen överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) beslutade den 29 januari 2021 att förbjuda A.J., såsom VD för Coffee Attractions AB (bolaget), att bedriva serveringsanläggning inom Flommens naturreservat på fastigheten A i Vellinge kommun. Förbudet förenades med ett löpande vite om 50 000 kr för varje kalenderdatum som verksamheten konstateras. De närmare omständigheterna framgår av det bifogade beslutet.

Bolaget har nu överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att länsstyrelsens beslut upphävs. Som skäl anför man bl.a. följande. Servering av varma drycker under utövandet av friluftsliv förekommer i flera naturreservat. Bolagets försäljning av kaffe och varm choklad har skett vid sex tillfällen. Anledningen till att försäljningen upphörde berodde på att länsstyrelsen fattade det nu överklagade beslutet. Hade beslutet inte fattats så hade försäljningen fortsatt någon dag till, men upphört den 31 januari 2021 då besöksförbudet för naturreservatet Måkläppen intill inträdde.

Länsstyrelsen har den 26 januari 2021 i ärendet i email till Coffee Attractions (egentligen Fogarolli Scandinavia AB) översänt tre fotografier på verksamheten. Av fotografierna framgår att kaffevagnen i huvudsak stod i en ”ficka” sett från vägen, vilken är av samma material som vägen. Anledningen till att den stod just där är att Coffee Attractions innan uppställningen hade undersökt reservatet för att se ut en lämplig plats. Kaffevagnen är 2,5 meter lång och 1,30 meter bred. På marken intill vagnen finns alltid en papperskorg med öppningen 40 x 40 cm. Vid någon av de första dagarna stod det en skylt i naturmaterial (trä) på marken i närheten av vagnen som var ca. 70 cm hög och ca 40 cm bred som talade om att det fanns kaffe att köpa i vagnen (så kallad gatupratare). Vissa dagar fanns det två hopfällbara små bord i trä och ibland bara ett. På vagnen fanns en flagga fastsatt som visar att kaffe serverades av Fogarolli. Flaggan är omkring 4,5 meter hög och 50 cm bred.

Kaffevagnen står på tre hjul och är försedd med en liten mopedmotor med cylindervolymen 50 kubikcentimeter (50-kubikare). Anledningen är att vagnen ska kunna ledas fram på ett enkelt sätt när sträckan är så lång att draghjälpen från motorn behövs. Ledandet går till så att den som leder går bredvid vagnen och håller i styret inne i hytten med dörren öppen. Oftast är motorn inte ingång men ibland är den ingång då draghjälpen behövs. Fogarolli bedömer att enheten är ett motorredskap klass II enligt 2 § lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Anledningen till att försäljningsenheterna nu benämns kaffevagnar är att enheterna transporteras från Fogarollis uppställningsplatser - där de står när de inte används för försäljning - i en skåpbil, ibland på ett släp, för att därefter ledas sträckan från bilens parkeringsplats till försäljningsplatsen. Vagnen framförs således aldrig av en person som sitter i hytten och kör vagnen utan den leds alltid. Den är konstruerad så att den inte går att köra. Det finns på reservatet en grusväg för bilar (mestadels golfbilar) som leder ner till platsen där kaffevagnen stod uppställd. Skåpbilen kördes, vid en eller flera av de sex gångerna, på vägen till omkring tio-femton meter från försäljningsplatsen, varefter kaffevagnen lastades av och leddes på samma väg fram till försäljningsplatsen vid vägen.

Fogarolli bestrider att dess försäljning på naturreservatet ska förbjudas med anledning av något av de förhållanden som länsstyrelsen åberopat som stöd för att förbjuda försäljningen. Om domstolen finner att något av de påstådda förhållandena föreligger och att det är otillåtet av någon av de påstådda anledningarna så ska det således inte leda till att serveringen som sådan förbjuds utan i såfall endast att förhållandet som sådant förbjuds, till exempel att endast flaggan på vagnen förbjuds. Länsstyrelsen anger att verksamheten utgör en sådan anläggning som anges i föreskrifterna då verksamheten enligt länsstyrelsen medför att en serveringsplats anläggs på den plats där kaffevagnen ”ställs upp och möbler, soptunna, flaggor och skyltar med mera placeras ut.”. Länsstyrelsen anger dock inte konkret vilken ”anläggning” i föreskrifterna som åsyftas.

Föreskrifterna för Flommens naturreservat finns angivna på Länsstyrelsens hemsida

Något förbud för att bedriva servering av kaffe och varm choklad från en kaffevagn till de människor som bedriver friluftsliv i reservatet finns inte i föreskrifterna.

Om länsstyrelsen menar förbudet i föreskrifterna mot att tälta eller ställa upp husvagn på reservatet så är uppställandet av kaffevagnen några timmar på dagen inte vare sig att tälta eller ställa upp husvagn. Förutom att serveringen rent ordalydelsemässigt inte är tältning eller uppställning av husvagn så är syftet med serveringsvagnen något helt annat än tältning och husvagnsuppställning.

Av 7 kapitlet 5 § miljöbalken framgår att inskränkningarna i rätten att använda marken ska anges i föreskrifterna för naturreservatet, det vill säga huvudregeln är att reservatet ska och får användas. Om det hade varit avsikten att föreskrifterna skulle förbjuda serveringen så hade det lätt kunnat anges i föreskrifterna. Att tolka föreskrifterna så att de skulle omfatta serveringen blir därför att tolka föreskrifterna inte bara i strid med dess ordalydelse utan också i strid med dess syfte. Syftet med dessa är ju att ange det som inte är tillåtet.

Coffee Attractions AB:s servering undantar inte mark från det allemansrättsliga tillträdet och strider inte mot föreskrifter för det generella strandskyddet.

Kaffevagnen stod vid en väg som golfbilar kör på och uppställningstiden var begränsad och skedde på tidpunkter då reservatet var öppet för friluftslivet och också besöktes av många människor som ville utöva friluftsliv, oavsett förekomsten av kaffevagnen. Serveringen har inte förändrat livsvillkoren för djur- och växtarter. Den har än mindre, som krävs enligt lagtexten, väsentligt förändrat livsvillkoren för djur- och växtarter överhuvudtaget. I föreskrifterna för Flommens naturreservat anges att det är förbjudet att ”*anbringa* (här kursiverat) tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning”. Coffee Attractions har inte anbringat vare sig en skylt, flagga eller något annat på reservatet. Flaggan sätts fast genom att den placeras på en på kaffevagnen särskild anordnad hållare för flaggan. Inte heller skylten (gatupratararen) är anbringad eftersom den står helt lös på marken vilande på sin egen konstruktion. Med anbringa torde avses att på ett permanent sätt eller med permanent syfte sätta fast något på marken.

Länsstyrelsens förbudsmening är enligt sin ordalydelse riktad till Anton Juha (egentligen A.J.). Coffee Attractions AB drar av det slutsatsen att beslutet inte gäller bolaget. Vitet är orimligt högt. Förbudsbeslutet är inte heller tillräckligt klart utformat för att det ska gå att avgöra var gränserna för det går.

Länsstyrelsen bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Bolaget har inte tillfört någon ny omständighet som föranleder Länsstyrelsen att göra en annan bedömning än den som gjorts i det överklagade beslutet. Länsstyrelsen noterar att Coffee Attractions AB i sin överklagan menar att kaffevagnen utgör ett motorredskap klass II enligt lagen om vägtrafikdefinitioner och att vagnen leds fram till försäljningsplatsen. Vagnen uppges ha transporterats i en skåpbil som kört in i reservatet där de lastat av kaffevagnen, 10-15 m från försäljningsplatsen. Enligt reservatsföreskrifterna är det förbjudet att framföra motordrivet fordon, och motorredskap är enligt ovan nämnda lag en form av motordrivet fordon. Motordrivet fordon definieras som ett fordon som för framdrivande är försett med motor, och de delas in i motorfordon, traktorer, motorredskap och terrängmotorfordon. Kaffevagnen omfattas således av förbudet i reservatsföreskrifterna, oaktat att den klassas som motorredskap eller motorfordon.

Att vagnen framförts 10–15 m som anges i överklagan överensstämmer inte med det svar som A.J. lämnat länsstyrelsen i ett mail den 29 januari 2021. I mailet bekräftar Jaha att uppställningsplatsen för kaffevagnen markerats korrekt på länsstyrelsens karta, att han instämmer i att det är förbjudet att framföra motordrivet fordon där, att de inte kört förbi förbudsmärket på länsstyrelsens foto, att de aldrig kör på områden där förbud mot trafik råder samt anger att de framfört transportutrustningen (lätt lastbil) till en parkeringsplats ca 500 m från försäljningsplatsen. Kaffevagnen har då framförts cirka 500 m och inte 10 - 15 m.

Serveringsanläggningen strider mot strandskyddslagstiftningen. Länsstyrelsen ser en risk för kumulativa effekter där många mindre störningar på sikt kan få långtgående konsekvenser för de värden som är syftet med områdesskyddet.

Bolaget har beretts tillfälle att yttra sig över länsstyrelsens inlaga. Man anför bl.a. följande. Av reservatsföreskriften framgår att det är tillåtet att framföra motordrivet fordon på vägar som är upplåtna för det och på parkeringsplatser. Coffee Attractions ledde vid några av de sex gångerna i januari 2021 kaffevagnen för hand gåendes bredvid vagnen de sista tio-femton metrarna ner till försäljningsplatsen på en grusväg. På grusvägen kör det bilar. Den måste därför anses upplåten för att användas för bilar. Detta torde gälla oavsett om det finns begränsningar för vilka bilar som får köra på vägen. Det betyder att om Coffee Attractions hade framfört sin kaffevagn på vägen så hade det inte varit ett brott mot reservatföreskrifterna.

Coffee Attractions har inte brutit mot reservatsföreskriften även av följande skäl: Visserligen är det riktigt att kaffevagnen är ett slags motorfordon, eftersom det sitter en motor på den, men den framförs inte på vägen utan leds. Det är samma sak som att gå på vägen och således inte ett framförande. Detta styrks av utdrag från Transportstyrelsens hemsida den 29 september 2021, bifogat denna inlaga till domstolen. Där anges att bestämmelserna om gående gäller även den som för ett motordrivet fordon avsett att föras av gående.

Kaffevagnen omfattas även, genom i vart fall en analog tillämpning, av bestämmelsen för gående därför att det i utdraget anges att bestämmelsen om gående även gäller den som leder, skjuter eller drar cykel, moped, motorcykel, barnvagn eller rullstol. Kaffevagnens ledande fram till försäljningsplatsen bryter således inte mot reservatsföreskrifterna. Länsstyrelsen gör gällande att Coffee Attractions uppgift i kompletteringsskriften den 8 april 2021 om att vagnen leddes på grusvägen de mellan tio och femton sista metrarna fram till försäljningsplatsen inte överensstämmer med det svar som Coffee Attractions VD A.J. påstår ha lämnat till länsstyrelsen i ett mail den 29 januari 2021. Länsstyrelsens slutsats är felaktig om den menar att så skulle ha skett vid alla de sex tillfällena. Coffee Attractions har inte i kompletteringsskriften den 8 april 2021 angett att vagnen vid alla de sex tillfällena leddes de sista tio-femton metrarna. Tvärtom har tydligt angetts att så inte skedde alla de sex gångerna utan vid en eller flera av de sex gångerna. Denna uppgift är ett förtydligande av den uppgift som VD:n A.J. lämnade i mailet den 29 januari

2021. Kaffevagnen leddes de omkring 500 metrarna från parkeringsplatsen ner till försäljningsplatsen. Kaffevagnen har dock inte varje gång letts de cirka 500 metrarna från parkeringen utan att den har också, vid ett eller flera tillfällen, transporterats i skåpbilen på vägen till cirka tio-femton meter från försäljningsplatsen.

Coffee Attractions är medvetet om att det med stor sannolikhet är i strid med den förbudsskylt som fanns på vägen att bolagets skåpbil körs på vägen. Det innebär ju att det otvivelaktigt framförts ett motorfordon på vägen. Coffee Attractions kommer därför inte att upprepa detta. Frågan om hur många meter, 500 eller 10 – 15, som kaffevagnen letts på vägen saknar dock betydelse i ärendet. Målet gäller istället om Coffee Attractions i framtiden överhuvudtaget ska få ställa upp sin kaffevagn på den plats som den stod uppställd på under de sex tillfällena. Det är alltså frågan om själva uppställandet av vagnen och om kaffe- och varm chokladförsäljningen på denna konkreta plats är en sådan företeelse som ska förbjudas i naturreservatet. Enligt Coffee Attractions uppfattning saknar det därför betydelse om kaffevagnen förts till platsen i strid mot reservatföreskrifterna eller inte. För bolaget är detta inte av avgörande betydelse, eftersom det finns flera olika, alternativa sätt att göra det på som inte i något fall kommer att vara i strid med reservatföreskrifterna och som är praktiskt genomförbara.

Skulle länsstyrelsen ändå vilja att vagnen förs till försäljningsplatsen på något annat sätt så är Coffee Attractions öppna för att diskutera hur det i så fall ska göras. Länsstyrelsen anger som skäl för att förbudet inte ska upphävas att verksamheten innebär en risk för kumulativa effekter där många mindre störningar på sikt kan få långtgående konsekvenser för de värden som är syftet med områdesskyddet. Det synsättet är i strid mot legalitetsprincipen (maktutövningens lagbundenhet) i regeringsformen 1 kapitlet 1 § st. 3. Finns det ingen bestämmelse i detta konkreta fall som innebär att länsstyrelsens förbud ska fastställas så kan det inte fastställas av den anledningen att det finns en risk för att andra än Coffee Attractions kommer att kunna agera i strid mot reservatets föreskrifter och strandskyddsbestämmelser.

Störningar från andra personer eller verksamheter ska bedömas utifrån sina individuella förutsättningar i det enskilda fallet. Sådana bedömningar ska göras när och om det blir aktuellt. Det skulle vara helt orimligt att redan nu innan en påstådd risk för störningar från andra ägt rum förbjuda Coffee Attractions verksamhet.

Det finns numera en uttalad ambition från myndigheterna att även organiserat friluftsliv, såväl ideellt som kommersiellt, ska kunna bedrivas inom naturreservat och nationalparker. Även om det, som angetts flera gånger ovan, saknar betydelse eftersom varje verksamhet ska bedömas utifrån sina förutsättningar (legalitetsprincipen i regeringsformen 1 kapitlet 1 § st. 3) så är risken enligt Coffee Attractions liten för att andra försäljningsverksamheter kommer vilja bedriva försäljning i reservatet under den begränsade tidsperiod som det är många besökare där för att njuta av naturen och studera sälarna. Skälet är att det är just försäljningen av varma drycker som kaffe och varm choklad som det finns en efterfrågan på från besökare.

För att visa att risken är liten för att andra verksamheter kommer att vilja finnas i reservatet om Coffee Attractions verksamhet inte förbjuds så har Coffee Attractions låtit sakkunnige marknadsundersökaren U.Å. göra en marknadsundersökning. Den visar att möjligheterna att sälja mat eller annat än varma drycker är så begränsad att det inte kommer att vara lönsamt att etablera annan verksamhet i reservatet. Den visar också att Coffee Attractions försäljning av varmt kaffe och varm choklad är det besökare kan tänkas vilja köpa och att det tillför något positivt för den som besöker reservatet utan att störa något djurliv.

Med tanke på det stora antalet friluftsmänniskor som ändå är i reservatet så kan knappast fler verksamheter än Coffee Attractions göra att störningar förekommer. Skulle fler verksamheter locka fler besökare till området så är det ingen ”störning” utan tvärtom något som myndigheterna ska se som önskvärt. Försäljningen bedrivs även i den del av reservatet där det finns två golfbanor, fyrtorn, klubbhus och parkeringsplatser.

DOMSKÄL

Enligt 2 § Lagen (1985:206) om viten ska ett vitesföreläggande vara riktat till en eller flera namngivna fysiska eller juridiska personer (adressater).

Tillämpliga bestämmelser i övrigt framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Har föreläggandet riktats till rätt adressat?

En myndighet har i allmänhet rätt att fritt bestämma om ett föreläggande ska riktas mot en juridisk person som sådan eller mot en eller flera företrädare för denna och kan dessutom i samma föreläggande sätta ut båda kategorierna som adressater (Se Juno version 3B, kommentar till 2 § Viteslagen). Att länsstyrelsen angett bolagets VD som adressat för föreläggandet betyder därför inte att bolaget i sig självt inte skulle omfattas av föreläggandet.

Strider Bolagets verksamhet mot reservatsföreskrifterna?

Det aktuella området är förklarat som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. För sådana områden är det möjligt att meddela inskränkningar vad gäller rätten att använda marken inom området. (jfr 7 kap. 5 § samma lag). Av länsstyrelsens beslut från den 8 december 1981 om skapandet av naturreservatet Flommen framgår att ändamålet med reservatet skall främst vara att bevara det öppna strandområdet på den västligaste delen av Falsterbohalvön med revelbildningar och laguner, att bevara en naturlig vegetationszonering dels inom utpräglad sandstrandsvegetation, dels inom strandängsvegetation utbildad under århundraden av kulturutnyttjande samt att bevara förutsättningarna för en artrik och delvis säregen fauna och flora. Området ska dessutom kunna nyttjas som bad- och strövområde eller för andra former av rekreation med hänsynstagande till områdets natur- och kulturvärden.

Enligt gällande bestämmelser för reservatet föreligger inskränkningar i form av såväl förbud för både markägare och andra sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom reservatet som föreskrifter om vad allmänheten har att iakttä inom reservatet.

Som exempel på det senare anges förbud mot att skada fast naturföremål eller yt- bildning, avsiktligt störa djurlivet, tälta eller ställa upp husvagn, framföra motorfor- don annat än på härför särskilt upplåtna vägar och parkeringsplatser m.m.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Det är omöjligt för en länsstyrelse att uttryckligen förbjuda alla aktiviteter som kan tänkas störa i ett naturreservat. Ledning får istället sökas i om aktiviteten kan antas strida mot mer övergripande bestämmelser om skydd.

Kravet i bestämmelserna ovan på att visa hänsyn till områdets natur- och kulturvär- den gäller inte endast när man badar, promenerar eller på annat sätt bedriver rekre- ation i reservatet, utan måste anses gälla alla som uppehåller sig där oavsett syfte.

Efter genomgång av vad som förevarit i målet konstaterar domstolen att den nä- ringsverksamhet som bolaget vill ha möjlighet att bedriva i reservatsområdet riske- rar att negativt påverka områdets natur- och kulturvärden vilka är de som avses skyddas genom reservatsbeslutet. Det står även klart att framförande av kaffevag- nen strider mot reservatsbeslutets föreskrift om förbud mot framförande av motor- drivet fordon annat än på för detta upplåtta vägar och parkeringsplatser. Bolaget har därför brutit mot reservatsföreskrifterna och länsstyrelsen har haft skäl för sitt förbudsföreläggande. Med beaktande härav bedömer domstolen att överklagandet ska avslås. Vid denna utgång finns det ingen anledning att pröva om placeringen av kaffevagnen strider mot strandskyddet. Länsstyrelsen får anses ha grund för sitt fö- reläggande redan genom ovan förda resonemang om att verksamheten strider mot reservatets skyddsbestämmelser. Förbudsbeslutet är tillräckligt klart utformat för att Bolaget ska förstå vad de har att rätta sig efter.

Vitets storlek

Länsstyrelsen har förenat sitt förbudsbeslut med ett vite om 50 000 kr varje gång den förbjudna verksamheten konstaterats. Bolaget har framhållit i sitt överklagande att vitet är orimligt högt. Härvid konstaterar domstolen följande. Det är viktigt att

vite bestäms till ett så högt belopp att det blir ett incitament för verksamhetsutövaren att följa beslutet. Även med detta i beaktande anser mark- och miljödomstolen att det föreskrivna vitet framstår som högt. Mark- och miljööverdomstolen finner att ett vitesbelopp om 30 000 kr får anses skäligt. Länsstyrelsens överklagade beslut ska därför ändras i denna del.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolens dom innebär att det av länsstyrelsen beslutade förbudet för Bolaget att bedriva serveringsanläggning inom Flommens naturreservat kvarstår. Förbudet är förenat med ett vite om 30 000 kr för varje gång det konstaterats att förbudet överträds.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 7 februari 2022.

Lena Stjernqvist

Henrik Östman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Henrik Östman. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Johansson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.